

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szentegyház-utca 41. szám
Telefon-szám 586.

Hirdetések jutányos árban főlvetnek:

az „Előre” kiadóhivatalában,
Ajtai K. Albert könyvnyomdájában
(Deák Ferenc-u. 4. sz.)
és Radics Sándor könyvkereskedésében
(Szentegyház-u. 1. sz.)

ELŐRE

Megjelenik naponként, délután,
vasárnap kivételével.

Egy szám ára 2 fillér.

Előfizetés egy hónapra:
helyben (házhoz hordva) — 80
vidékre (postán) 1.— korona

Nyílt kérdések a kolozsvári „Ujság”-hoz.

Önök az „Ujság” ezt a firmát használják: „Ujság” politikai napilap, a függetlenségi, 48-as Kossuth párt hivatalos lapja.

Épen azért azt kérdezzük, miért nem irnak Önök Olay kilépéséről? Hol marad „a kötelességteljesítés fel-emelő érzése”, ha ezt nem veszik észre? Ki az igazi függetlenségi, aki kilépett vagy aki benmaradt a kormány-párti 48-as pártban?

Önök volnának a hivatalos lap, épen azért kérdezzük, hogy miért nem irnak Szappanos leveléről?

Ez az ősz igazi függetlenségi követ azt írja, hogy „csak az emberek változtak, de a rendszer a régi, bűnös közál-lapotainkat elzüllesztő rendszer megmaradt”. Mit szólnak ehhez mint hivatalos lap?

Önök a Kossuth párt lapja nem veszik észre, hogy Lányi a darabant tapsol Polónyinak az igazságügymi-niszternek? A mai politikai helyzet szignaturája: a darabantok elismerése. S önök, mint hivatalos lap, miért nem tiltakoznak?

Önök csak hallgatnak. Ne felejtsek el azonban a nagy hallgatás közben azt a közmondást, hogy hallgatni arany. Kénytelenek leszünk felkiáltani: „Oh Nemzet, mennyi aranyadba kerül a kolozsvári „Ujság” hallgatása?!”

Apponyi a nagy nemzeti politikus.

Kacagj Magyarország!

Szombaton Bánffy Dezső báró meginterpellálta Apponyi Albert minisztert. Olyan kérdésben, melyre hatalmas beszédben is felelhetett volna. Mert tudvalevő, hogy Apponyinál könnyen indul a beszéd. Tiszta világos volt a kérdés — annál egyszerűbb csak a felelet lehetett volna. Apponyi a helyett, hogy válaszolt volna, megszökött a válaszadás elől. Nem merete az ország színe előtt bevallani, hogy árulás történt a magyar nemzet ügyében.

... A Bánffy-féle interpelláció a „naszódi ösztöndíj” ügyében történt.

Az eddigi kormányok az évi 25.000 koronát jövedelmező alapítványt községi tulajdonnak tekintették, jövedelméből tehát minden érdekelt községi illetőségűt, köztük magyar fiukat is akartak részesíteni, míg az oláhok az alapítványt a régi naszódi határőrök ivadékai magántulajdonának tekintik s jövedelméből csak ezeket a határőrivadékokat, tehát kizárólag oláh fiukat akarnak ellátni.

Báró Bánffy Dezső azt kérdezte a magyar nép kultuszminiszterétől, hogy melyik álláspontot választotta a döntés alapjául?

A naszódi ügy rendkívül fontos nemzeti kérdés. S Apponyi nem felelt, de megszökött a válaszadás elől. Az új kormánypárti aerában ez a legpraktikusabb feleletadás.

Sőt még tegnap sem nyilatkozott e kérdésben, pedig tegnap ugyancsak hevült a nemzeti állam kiépítésért. Csak a naszódi kérdést nem bolygatta.

Most már értjük miért hallgatott el egyszerre a nemzetiségi vita? A fölrati nemzetiségi obstrukció beszüntetésének, a költségvetésre tervezett vita mellőzésének egyik nagy ára volt ez a legújabb fegyverletétel.

... Polónyi elrabolja a szabad gondolatot, Apponyi nemzetiségieknek kedvez, a horvátok követelőznek, a Magyarország-
tegnap azt írta, hogy „az olaszok készek Szerbiát segíteni”, darabantok gratulálnak... Kacagj Magyarország és rázzon fel tespedt nyugalmadból az egetrengető kacagás!...

Pisztóry utolsó utja.

Adjatok pénzt a sirhelyért.

A jó Pistóry papának nemcsak halála, de temetése is igen tragikus volt. Nem akartak számára sirhelyet adni a Kerepesi-
uti temetőben, így írja budapesti tudósítónk. A különös gyászszertartás előzménye az, hogy Pistóry képviselő családjá a váratlanul jött csapástól teljesen lesújtva a nagy zürzavarban teljesen elfelejtkezett a halott számára sirhelyet váltani és így a temetés megakadt mindaddig, amíg a sirhely díjában lefizették a hatszáz koronákat. A gyászoló gyülekezettel igen kinosan érintette ez a felfedezés és fűrkészni kezdték a temetés akadályát, amely miatt csaknem egy negyedóra hosszat voltak kénytelenek vesztegelni a temetőben.

A kellemetlen incidensnek egy temető-tisztviselő vetett végét, aki azzal nyugtatta meg a kérdezősködőket, hogy azért kellett a halottat utolsó utjában feltartóztatni, mert a Pistóryaknak három sirböltjük van, a melyek közül kettő már betelt és csak a harmadikban lehet az elhunytat örök nyugalomra helyezni... Ez idő alatt a család aztán lefizette a hatszáz korona sirhely pénzt és a feltartóztatott végtisztesség illő pompával végbe mehetett.

Játvan óra kenyér nélkül.

Vizet se ittak.

A mi eddig csak az orosz és a spanyol fogházakban volt ismeretes, mint a foglyok legélesebb tüntetése az orosz bánásmód és az amugyis legszegényebb rabok jogainak elkobzása ellen, az éhségstrájk átplántálódott Magyarországra is.

A strájkok történetében a legérdekesebb a váci strájk. Négy államfogoly kijelentette, hogy mindaddig míg az államfogház új igazgatója nem teljesíti kívánságukat, nem esznek, nem isznak. Az éhség és szomjúság mint strájk eszköz. Államfoglyok strájkolnak. A szellemi munkások egy csepp ételt, vagy italt nem vesznek magukhoz — ez a hír járta be az országot. Estére jött a hír, hogy a foglyok és az államfogház igazgatója

megegyeztek. A vacsorát már jóízűen fogyasztották el...

A váci államfogháznak most négy szociálista lakója van. Tarczai Lajos, a bögötei iskola volt vezetője, Pataki Pál, Adám György és Simkó György, a kik sajtóvétségért vannak elítélve.

Mult hét közepéig a legnagyobb csendben volt a négy szociálista s szokásuk szerint tanul-tak, olvastak, néha pedig ha látogatók érkeztek, azokat fogadták. Egy levél zavarta meg nyugalmukat. Tarczai ugyanis egyik elvtársától levelet kapott, melyben azt kéri tőle, hogy adatokat szolgáltatson neki a valláserkölesi nevelés hátrányairól, a mit népgyűlésen egy szónoklatban akar felhasználni. Ennek a levélnek Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszterhez intézett ismeretes Barkóczy-féle interpelláció adott aktualitást. Tarczai az adatokat összegyűjtötte s minthogy a szabályok követelik, az egész levelet átküldötte Gedeon Emil fegyintézeti igazgatónak, hogy azt átvizsgálás után továbbítsa.

Az államfogház lakói miniszterileg jóváhagyott házirend szerint élnek. Ugy rendezik be életmódjukat, a hogyan akarják s azzal foglalkoznak, a mivel akarnak. Levelezésüket azonban annyiban korlátozzák, hogy még a legbizalmasabb írásukat is, melyet a fogházból a külvilágba küldeni akarnak, az igazgatónak lát-tatozásával kell ellátni s az igazgató esetleg megtagadhatja a levelek továbbítását.

Balkay István, a váci államfogház öngyilkossá lett igazgatója, bár híres volt szigorúságáról, az államfoglyok leveleit szó nélkül látta-mozta és továbbította. Utódja Gedeon Emil Sopronból most került e legnagyobb magyar fegyház élére.

Gedeon igazgató hivatkozva a házirend 11-ik szakaszára, kijelentette Tarczai Lajosnak, hogy visszatartja adatait, melyekben izgatást lát. Tarczai tiltakozott és kijelentette, hogy Polónyi igazságügyminiszterhez nem fordul panaszával, mert Polónyi a koalíció embere s a ki a sajtószabadság védelmén oly könnyen tudta magát tenni, az a koalíció legnagyobb ellenségeivel a szociálistákkal is a legméltatlanabb eljárást fogja tanusítani.

Egy óra mulva hírül vitték Gedeon Emilnek, hogy Tarczai államfogolylyal a három szociálista államfogoly szolidárisnak mondotta ki magát s kijelentették, hogy mindaddig, míg Tarczainak igazat nem ad az igazgató és iratait a kívánt helyre nem továbbítja, nem fognak semmit sem enni, sem inni. Az étel előttük állt egész nap, sőt éjjel is, a fegyház kíváncsian

leste, hogy az éhség mikor győzedelmeskedik erős akaratuken.

Másképp néz ki a dolog, ha a foglyok szempontjából vizsgáljuk az esetet. Megtörtént az, hogy mikor dr. Ladányi felkereste Tarcait és érdeklődött nála az iránt, hogy mi a közvetlen oka a sztrájkoknak? A fogházigazgató hirtelen közbelépett: — „Ez a kérdés a megállapodás ellenére van. Megtiltom a kérdést és a feleletet.“ És azonnal elvezettette a foglyot. Dr. Ladányi erre a fővárosba visszautazott és az igazságügyminiszteriumba hajtott. Innen dr. Nádai küldték ki Vácra. Hogy mi történt Vácott, azt nem tudjuk, de annyi tény, hogy félóra mulva a miniszteri kiküldött megérkezése után már egy a foglyok által aláírt nyilatkozattal tért vissza, hogy minden félreértésen alapult.

A foglyok hatvan órai koplalás után aláírtak egy irást, a mely szerint minden rendben van.

Ki koboza a lapokat?

Egymást mártják a pácba.

A manó ismeri ki magát ebben az ördöngös politikai világban. Az „új“ korszak lépten nyomon azokba a hibákba esik, melyekért a mult politikai rendszere megbukott. Megbukott a darabant-kormányt, hogy kormányra jussanak, de nem merik vád alá helyezni. Félt, hogy ha megtennék, alig telne bele néhány hónap a „nemzeti“ kormány is oda kerülne azokért a vádakért, melyekkel az ellenzéki lapok teleharsogják az országot.

Olay és Szappanos már kiléptek a kormánypartból. Nem tudják végignézni a régi rendszer újjáéledését. Az oldott kéve képét kezdi mutatni a függetlenségi párt.

Megtörtént az is, hogy a darabant-kormány sajtóhóhérja Lányi Bertalan kijelenti, hogy Polónyi helyesen járt el. A feketék legfeketebbikje tapsol Polónyinak. Ezért kellett a nemzeti küzdelem? S már is újabb hír érkezik.

A „Magyar Nemzet“ szerint a sajtószabadságot letipró rendeletet Darányi eszközölte ki. Ő mint az ezerholdasok védője exponálta magát a bizalmas rendeletért. Ezzel szemben a „Politikai Értesítő“ azt írja, hogy „a sajtót ért támadásokban Darányi miniszternek semmi része nincs“. A félhivatalos cáfolatára nem képes teljesen eloszlalni gyanunkat. Polónyi igazságügynök a parlamentben éppen az aratósztrájkot emlegette sokat a sajtószabadság eltiprásánál. A t. Ház is voltaképpen azt döntötte el, hogy bizony az aratósztrájk nem kívánatos az országra. Mert annyira össze-vissza goboza a sajtószabadságot az aratósztrájkokkal a volt prókator, hogy szegény „járatlan“ követünk mikor szavazásra került a sor, azt sem tudták fiuk-e vagy leányok? Az aratósztrájkotól csak egy lépés és Darányinál vagyunk. Az a félhivatalos cáfolat egészen hivatalos, de csak félig megbízható.

Rémes rablógyilkosság.

Elzüllött fiu rémtette.

Megemlékeztünk arról, hogy Keckeméten kifosztottak egy özvegy fűszerkereskedőnt. A rablógyilkosokat Makón elfogták. Két elzüllött fiatalember követte el a büntetést. Vasraverve vitték őket Keckemétre. A rablógyilkosság reggel fél négy órakor történt. Két suhanc állított be a Hacker Mórné üzletébe. Pálinkát kértek. Az asszony ismerve az egyiket, aki régóta adása, megtagadta a subaneok kérését. — Csak adjon, mert fizetek! — szolt az egyik s a midőn Hackerné a pálinkás pult felé fordult, egy öt kilós vassulylyal fejbe vágta. Majd földre tepertek a szerencsétlent és agyba-főbe verték. A pénzes fiók tartalmát kiürítvén, a bolt ajtaját bezárták és az ablakon át az udvaron keresztül elmenekültek. Öt órakor vették észre a gyilkosságot. Mikor a rendőrség és a rendőrorvos kiszállt a tett színhelyére, a szegény asz-

zony kissé magához tért és megmondta egyik támadója nevét. Horváth Gyula volt, a keckeméti rendőrbiztos elzüllött fia.

Ez vezette a rendőrséget nyomra és Makón Horváthot barátjával, Kovács Károlylyal letartóztatták. Tegnap kihallgatták a gyilkosokat és bár tagadni igyekeznek beismert vallomásukat, hiába, ellenük szolt az áldozatnak vallomása, melyet tiszta perceiben tett. Bevallotta az öreg asszony, hogy a gyilkosságot megelőző nap söröztek nála a gyilkosok, valószínűleg, hogy tájékozódjanak. Elmondta, hogy mikor a földre tepertek az egyik támadója folyton azt kiabálta: szurd ki a szemét! A mióta üzlete van folyton hord kötényében paprikát, hogy esetleges támadásoknak ellenálljon. A büntény napján a péktől akarta átvenni a süteményt — nem volt nála semmi védelmi eszköz — és a gyilkosok betolakodtak. Az öreg asszony állapota aggasztó, inkább a halálé, mint az életé, már megváltás volna számára a halál.

Az „Intő szó“ból. Szappanos István az öreg 48-as, Keckemét hófehér követe írja a „Pesti Napló“-ban:

»A nagy győzelmi mámorból aztán oly szomorú, elcsüggesztő most az ébredés. Legszebb reményem, hazafias ábrándom virágos kertjét elverte a jég. Megrendült hitem az elvűségben, a politikai szilárdságban, mikor lépten-nyomon tapasztalom, hogy csak az emberek változtak, de a rendszer, a régi bűnös, közállapotainkat elzüllesztő rendszer megmaradt. A hang a Jákobé, de a test az Ezsuaé“.

Rejtélyes lopás a rendőrségen.

Eltűnt hivatalos pénzek.

Rejtélyes lopás történt a kolozsvári rendőrségen. Fényes nappal, rendőrségi tisztviselők jelenlétében történt a lopás és pedig oly furfanggal, hogy beillik az ezeregyéjszaka meséibe is. A nem mindennapi tolvajlás benn történt a rendőrség számvevői osztályában.

Mihály József rendőrségi fogalmazó leküldte Damó István közrendőrt hivatalos pénzekkel a számvevőséghez. Damó a kezéhez vett pénzt azonnal levitte a rendőrség számosztályához és jelentette Zsögön-Rác Mihály számtisztnek, hogy egyszáznyolevan korona hivatalos pénzt küldöttek a számosztálynak. A számtiszt azonban éppen valami hivatalos teendőt intézett el egyik kollegájával, Papp számtisztrel és ezért arra utasította Damó István közrendőrt, hogy jöjjön később a pénzzel, mert most igen el van foglalva és egyáltalán nincs ideje a pénz bevételére. Damó rendőr hivatkozott a főkapitány parancsára és ismételte kérelmét. Zsögön számtiszt erre azt tanácsolta Damónak, hogy számtista le hát a pénzt az asztalra és jöjjön később vissza a nyugta után. A rendőr a pénzt tanuk jelenlétében leolvasta az asztalra és eltávozott a helyiségből. A százyolevan koronából — nevezetesen kilenc darab 30 koronás volt a csomagban — ekkor nem hiányzott egy fillér sem.

Egy óra mulva hivatják a rendőrt a számvevőséghez és tudatják vele, hogy a kilenc darab 20 koronás papirpénzből kettő elveszett. A rendőr azzal mentegődzött, hogy a pénzt ő hiány nélkül átaladta Zsögön számtisztnek és így őt nem lehet lopással gyanúsítani. Zsögön számtiszt ekkor felszólította Damót, hogy nyomban teremtsen elő a hiányzó 40 koronát, mert különben feljeleníti az esetet a főkapitánynak. Damó István közrendőr átláta veszedelmes helyzetét és levél útján pénzt kért feleségétől, a ki az uzsorások szivességéből egy félóra mulva nagynehezen el is tudta küldeni férjének a hiányzó 40 koronát.

Az eset leirhatatlan feltűnést idézett elő a rendőrségen és nagy buzgalommal nyomozzák az ismeretlen tettést, a ki be merészelt tenni lábát még a rendőrség hivatalos helyiségébe is.

Öngyilkosság a kutban.

Egy katona vízbe ugrott.

Egy szerencsétlen székely katona öngyilkosságot követett el az Arpád-utcában. Régóta beteg, mindegyre kitört rajta a hisztériája. Nem is használhatták ezért fegyverszolgálatra, hanem kiküldötték tiszti szolgának. A szegény beteg ember éppen házi teendőket végzett, midőn ismét erőt vett rajta makacs betegsége és örvöngeni kezdett. Ruháját letépte magáról és örült lelken-dezéssel kifutott az utcára. A Dávid-féle gyógyszerár közelében van egy mély kut. Abba vetette magát. Alig tudta a vízből kimenteni a megrémült utca népe. Az esethez kivonultak a mentő-orvosok is, a kik eszméletére hozták a beteg életuntat.

KIS EMBEREK BAJAI.

Mit háborgattok?!...

Tisztelt Szerkesztő Úr, az már mégsem járja, a mi velünk történik szegény földművelő néppel. Egész napon át kora hajnaltól késő estig künn vagyunk a mezőn, hogy idejében betakarítsuk onnan az adott istenáldást. Fáradtan jövünk haza a terhes munkából rövid pihenésre. De mi történik? Nyugalom helyett csapások várnak odahaza. Szegényes hajlékunkat teljesen ismeretlen, eddig soha se látott ciliédes urak keresik fel, gyíksebességgel járnak-kelnek utcáinkban, egyik a másik kezébe adja a kilenest és kéri a szavazatunkat. Tisztelt Szerkesztő Úr, legyen szives írja ki lapjába és üzenje meg azoknak a járókelő uraknak, hogy ne háborgassanak minket ebben a szorgos munkaidőben, a midőn oly jól esnek munkától fáradt tagjainkat átengedni a rövid pihenésnek. Ne ajánlgassanak nekünk egyetlen egy képviselő jelöltet sem és ne kérjenek bennünket becsületszó mellett arra se, hogy csakis erre, vagy arra a jelöltre adjuk szavazatunkat. Nyugtassa meg, Tisztelt Szerkesztő Úr, azokat a szavazatokat hajhászó urakat, hogy maradjanak békén a választás napjáig, a mikor minden bizonynyal mi is megmondjuk majd, hogy ki vivát!

Több külvárosi választó polgár.

SZINJÁTÉK.

A színházi iroda hirei. „Orpheus az alvilágban.“ Holnap szerdán Offenbach „Orpheus az alvilágban“ című nagy operettje kerül színre a főszerepekben ifju Pusztai Bélával, ki mint vendég lép fel Styx Jankó szerepében, továbbá Kaldy Mariskával, Mezeivel, Kassaival, Batizfalvyval, Reményivel, Mátraival, Gergely Gizával és Kovács Lilivel. — (Fekete nap.) Gárdonyi Gézának legújabb darabja, a „Fekete nap“ a következő szereposztással kerül színre szombaton: Moháriné—Lackó, Sándor—Rajnai Berta—Acél, Ezredes—Szentgyörgyi, Örmester—Árkosi, Marci—Mészáros, Plébános—László Lenci—Árpási, Biró—Dezséri, Kákó—Makray, Mayer—Sebestyén, Svare—Király, Tunkel—Hidvégi, Adler—Kassai, Vagner—Mátra, Tikiné—Váradiné.

Műsor:

Kedd: A bajusz.
Szerda: Orpheus az alvilágban.
Csütörtök: Cigánybáró. (Honti Margit vendégfellépése. Eti előadás félhelyárral.)
Péntek: Nebántsvirág. (Honti Margit vendégfellépése. Eendes helyárral.)
Szombat: Fekete nap (Ujdonság 1-ször) d. u.: Gyt. Kovács leányok. (Félhelyárral.)
Vasárnap } este: Fekete nap (2-ször.)

HIREK.

— július 17.

Buffalo megjött.

Ez a nagyszabású óriás vállalat itt van. Szétterpeszkedett és egy valóságos várost alapított pár óra alatt a vasuti töltés mentén. Amerikai várost, amerikai gyorsasággal. Mikor lajtorjás szekereivel megjelent, egyszerre semmi sem maradt „eladó“ holmi az aszfalfon. Mindent összeszedett, elszedett és fizetett, mint egy Krózus. Holnap és holnapután megmutat mindent a mit tud és azután tovább áll. De soha többé vissza nem jő. Az öreg intelligens Cody ezredes pihenésre vágyik . . .

Kolozsvár villanyfényben. Kolozsvár utcai lámpáit tegnap este 5 órától az éjjeli órákig tartó bejárás alatt vették számba a város ellenőrző szakközegei a Ganz és társa cég egyik mérnökének társaságában. Számba vették utancént a lámpákat számszerűleg s azok állapotát. A fényerősséget teljesen megfelelőnek találták, konstátálták, hogy a lámpák nyugodt, egyenletes fényvel égnek. Megjelölték hol kell a fákát a világosság szempontjából galyazni, vagy egzébb intézkedést tenni.

Szamosújvárt sztrájkolnak. A kolozsvári kőműves munkások bérhárcra mindinkább kiterjeszkedik vidékre is. Szamosújvárról írják, hogy az ottani Hitelban Részvénytársaság főtéri héraldotájánál dolgozó kőművesek tegnap a délelőtti órákban minden előzetes bejelentés nélkül valamennyien sztrájkba léptek. Az egyezkedési tárgyalások azonnal megindultak, de semmi eredményre nem vezettek. A munkaadók a sztrájkolókat a munkából végleg elbocsátották. Az építkezés teljesen szünetel s csak a napszámos segédmunkások végeznek földmunkákat. A munkaadók idegen munkásokkal fogják az építkezést folytatni.

x **Lignum sanotum** és gyertyánfa tekegolyók és bábok kaphatók **Dakó Kálmán** diszmu-esztergályosnál Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz.

x **Pártoljuk a magyar ipart!** Ezt csak úgy tehetjük, ha mindenben következetesek vagyunk. Nem csak magunk vásárolunk magyar gyártmányt, de megkívánjuk attól is a kine pénzünket költjük. Számolt ezzel **Botha Ferenc kávé**s, a **Védő-Egyesület** tagja, a kinek **Unio-utca 2. sz.** alatti kávéházában a biliardasztal is hazai gyártmány, kolozsvári magyar iparos remeke. Már ezért is nagyon megérdemli a hazafias közönség pártfogását a **Korona kávéház**, a mely minden más tekintetben is célszerűen berendezett kellemes üdülő hely.

ORSZÁGGYÜLÉS.

(Telefonjelentés.)

Justh Gyula elnökle alatt tíz óraker kezdődött az ülés. Az elnök bejelenti, hogy **Olay** lemondott bíráló bizottsági tagságról. A Ház nem vette bejelentését tudomásul, mert a házszabályok értelmében a bíráló-bizottsági tagságról nem lehet lemondani. Azután **Kossuth** kereskedelmi miniszter nyújtott be néhány **vicinális vasut építésére vonatkozó törvényjavaslatot**.

Azután **Visontai** jelentett be sürgős interpellációt. Majd az elnök néhány tegnapi rendreutastást korrigál meg, hogy az általános vitát néhány képviselőnél korlátozta. Bejelentette, hogy a házszabályok értelmében az általános vitánál nem lehet kiterjeszkedni, ámbátor a régi gyakorlat ellent mond. **Polónyi** szólalt fel, ki szintén azt vitatja, hogy a házszabályok értelmében az elnök helyesen járt. De a régi gyakorlat **nem egyezik meg** az elnök jelenlegi eljárásának. Erre **Justh** elnök kejelentette, hogy a régi gyakorlatot fogja respectálni a házszabályok intézkedései ellenére.

Azután a **kultuszminiszteri tárca költségvetésének folytatólagos** tárgyalása következett. **Vajda** nemzetiségi képviselő szólalt fel, de mert a tárgytól el akart térni, az elnök azt nem engedte meg. Erre **Vajda** a Házhoz fordult, de a Ház **nem** engedte meg, hogy a költségvetésről általánosságban

beszéljen. **Vajda** felszólalása után a tárca költségvetését megszavazta a Ház és az igazságügyminiszteri tárca tárgyalására került a sor. **Bizony Ákos** előadó ismertette a javaslatot és elfogadásra ajánlotta azt. **Vázsonyi Vilmos** szólalt fel legelőször. **Rendkívül hatásos és szép beszédben védte a sajtószabadságot Polónyi ellen.** Kifejtette, hogy Polónyi a sajtószabadság elleni támadását az aratósztrájk elleni védelem ürügye alatt követte el. Olyannyira takargatta az éjjeli ügyészség intézményét az aratósztrájk elleni védelemmel, hogy a Háznak szinte nem lehetett más válasza: „nem kell aratósztrájk“. De ugyanakkor lerombolta Polónyi a sajtószabadságot. Kiterjeszkedik arra, hogy nemcsak azt konstátálhatjuk, hogy az éjjeli ügyészség örökös permanenciában vannak, de érvényben van a **Vörös-Lányi-féle rendelet, mely jogot ad a vizsgálóbíróknak és rendőrségnek a legszentebb emberi jogok megtámadására.** **A Kossuth-Polónyi rendelet teljesen meg egyezik a Vörös-Lányi rendelettel, csupán néhány stylaris módosítás a különbség.** **Miért vonták vissza az éjjeli ügyészséget, ha ismét életbe lépteti a kormány.**

Vázsonyi hatásos beszéde után Kecskeméthy István szólalt fel személyes kérdésben. Szünet után **Polónyi** szólalt fel. Reflektált a kormányt ért támadásokra a sajtórendelet kérdésében és kijelentette, hogy a sajtószabadság eltiprása tőle távol áll, hangsúlyozta, hogy épen a sajtószabadság védelme vezette őt a rendelet kiadásánál. Kijelentette, hogy **szaktanácskozmányt hívnak össze**, mely a sajtószabadság érdekében felállítandó garanciákról javaslatot fog készíteni. Az ülés folyik.

UTOLSÓ ÓRÁBAN.

Fővárosi tudósítónk távirati és telefonjelentése.

A függetlenségi párt bomlása.

Budapest, július 17. (*Saját tdd.*) Nagy feltűnést keltett politikai körökben **Szappanos István** lesújtó „intő szava“ a kormányzatról. Növeli e megdöbbenést, hogy **Olay Lajos**, a kit kiakartak tuszkolni a pártból, mert Eötvöst az „ellenzéki függetlenségét“ támogatta a mameluk **Barabással** szemben kilépett a 48-as pártból. Ugy **Szappanos** levelének, mint **Olay** kilépésének folytatása lesz.

Főispánság és hadsereg.

Budapest, 1906. július 17. (*Saját tud.*) A „Nap“ értesülései szerint az üresedésben levő főispánságok betöltésénél **minden alkalommal** a kormány kikérte az illetékes hadtestparancsnokság véleményét. Csak azokat ajánlotta kinevezés alá, a kik ellen a katonai hatóságnak nem volt kifogása.

Lelőttek egy közhuszárt.

Budapest, 1906. július 16. (*Saj. tud.*) Debrecenből jelentik: Az éjjeli poszton álló ör lelőtt egy **Mészáros István** nevezetű közhuszárt, a ki a »halt werda« harmadszori elhangzása után sem akart feleletet adni. A huszár engedély nélkül künn időzött a városon és a falakra mászva akart visszaszökni a kaszárnyába. Itt érte el a végzetes golyó.

Ég a búzatermés.

Budapest, 1906. július 17. (*Saj. tud.*) Szerbkereszturon ma délelőtt eddig ismeretlen okokból tűz ütött ki a termőföldeken és egy ötven holdnyi búzatermést elhamvasztott. A vizsgálatot megindították.

Emberek a motor alatt.

Budapest, 1906. július 17. (*Saj. tud.*) Kölnből jelentik, hogy az ottani automobil

versenyen egy motoros kocsit berohant a néptömeg közé és számos embert elgázolt. Egy ember meghalt, hat életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Harc Középamerikában.

Budapest, július 17. (*Saját tud.*) **Gvatamola** és **San-Szalvador** köztársaságok között kitört a háború. Londonból érkezett hivatalos jelentés szerint tegnapelőtt **kétezer** gvatamoli esett el a háboruban.

Kormányválság Oroszországban.

Budapest, 1906. július 17. (*Saj. tud.*) Pétervárról jelentik, hogy a kormányválság kérdését a cár oly formán oldja meg, hogy a jelenlegi kormányt nem bocsátja el és a dumát feloszlatja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Első osztályú gimnázistának. Magának van igaza és nem a „Kolozsvári Friss Ujságnak“. Bukovina tényleg Ausztriában van s így a román kormány nem „zsarnokoskodhatik“ a bukovinai csán-
gók felett.

Rónai mulató, Biasini Szálloda

Fedett helyiség! Eső ellen teljesen védve!

MA és mindennap Ujdonság!! Ujdonság!!

Rosenkrantz Mundi a nászúton.

Kacagató bohózat.

SZEMÉLYEK:

Rosenkrantz	} nászutasok	Jaulus.
Malvina, a felesége		Dóri.
Jóska, főpincér		Grünau.
Mari, szobaleány		Hajnal.
Hetes		Herber.
Schwartz, horvigée		Göndör.
Klein, ügynök		Kováts.
Madame Mayer		Csillag.

Még csak rövid ideig!!

THE WILLIAMS

néger ének és táncok.

Az összes szerződött tagok föllépte.

115 Francia zenekar. 16—*

Belépti díj 1 kor. — Kezdeté fél 9 óraker. Szigorú családi műsor.

Magyar konyha és tisztán kezelt borok. Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedeznek

Rónai János, Jaulus és Göndör, igazg. tulajdonos. művezetők.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás királytér 9. sz. I. emelet. (Br. Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyujt értékpapírokra és váltók fedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyeket, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközözi.

Osztálysorsjegyek elárusító helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál.

106 4—* **Az igazgatóság.****Hivatalos órák: délelőtt 9-től fél 1-ig.**Felelős szerkesztő: **Dr. Partos Kornél.**Kiadja: **A Szerkesztőség.**

Családi könyvtárak berendeztetnek.

Az összes magyar és külföldi irodalom nagyszabású művei

csékely havi részletfizetés mellett megrendelhetők

RADICS SÁNDOR

könyvkereskedésében

KOLOZSVÁRT,

Szentegyház-u. 1. Mátyás király-tér sarok.

Könyvek fél árért kaphatók.

Ugyanott régi könyvek, okmányok, egyes jobb művek és könyvtárak a legmagasabb árért megvételnek. 101 17—

A Sétatéri Kioszkban

MA, és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalonzenekara

Földesi Szerén k. a.

hegedű-művész, és

Szabó Irén urhölgy

zongora-művész 12 tagú zenekara,

Goldmann A. karnagy

közreműködésével

hangversenyez.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik kiváló tisztelettel

Gárdonyi Imre

Szabó Sándor

tulajdonos

116 13—*

igazgató.

Szabad bemenet.

Katóságilag engedélyezett végkiarúsítás.

Schéfer András

férfi szabó és divatáru üzlete, Kolozsvárt,

— Mátyás király-tér 8. sz. a. —

Állandó gyengélkedés miatt, kényszerítve vagyok 30 év óta fennálló üzletemmel fölhagyni. — Rendkívüli kedvező alkalom nyílik tehát a n. érdemű közönségnek jó hírnevű üzletemben raktáron levő hazai és angol szövetek és hozzávalók, férfi divat áruk, u. m. kalapok, nyakkendők, ingek, gallérok és kézelők, kézelő es ing-gombok, harisnyák, utazó plaidok, takarók, sítapalcák, szivar- és pénzestárcák, stb. igen olcsó árban beszerezni, mert érdekemben áll az áruktól mielőbb szabadulni.

A n. é. vevő közönség sziveskedjék üzletem meglátogatása által a mondottakról személyesen meggyőződni. 10—10

* Különlegességek kész női aljakban. *

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy

fehérmű, vászon, damaszt és kézmű-áru nagy

raktáramat kibővítettem a legújabb kész női aljak, kész

Costümök, bluzok, női, leány és gyermek felöltőkkel, melyeket a legizlésebb és legegészségesebb kivitelben, dús választékban a legolcsóbb szabott árak mellett bocsájtom a n. é. vevő közönség rendelkezésére.

Szives pártfogásért esdve vagyok teljes tisztelettel

ADLER A. ADOLF

Kossuth Lajos-utca 10. 5 15—50

Dús választék kész női bluzokban.

Legújabb női alsó-szoknyák (Japón).

* Nagy raktár női, leány és gyermek felöltőkben. *

Mágnás-kávékeverék

5 kg. bérmentve 19 kor.

A leghíresebb kávéfajokból összeállítva.

Elismert legjobb és legzamatósabb kávékeverék.

Óránként friss pörkölés!

8 Telefon 475 sz. 14—*

Kurz Sámuel kelmefestő és vegyítisztító

Kolozsvár, Rudolf-út 7. sz.

Elvállalja férfi és női ruhák festését és vegyi tisztítását.

120 3—*

Hirdetéseket jutányos árban vállal az „ELŐRE” kiadóhivatala.

Kerskovits cégnél a főtéren

109 11—*

Gyönyörű szép angol zefirek . 65 kr.

Szepes-iglói honi cérna-zefirek 39 „

Mosó barezsek pongyolákra . . 19 „

120 széles remek szép Grenadinek krém, fekete, Tegethoff és minden egyéb szín . . . 115 „

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, kedden, 1906. évi július hó 17-én:

A BAJUSZ.

Dalos vigjáték 3 felvonásban. Irta: Verő György.

SZEREPLŐK:

Kozáry Gábor, alkancellár	— — — — —	Sebestyén Géza.
Amália, szül. Stolzenburg grófnő, a neje	— — — — —	Váradiné.
Stolzenburg Matilda grófnő, gyámleányuk	— — — — —	Gerlaky Hermin.
Plachwitz Ottó gróf, Amália unokaöccse	— — — — —	Mészáros Alajos.
Kozáry Gábor, az alkancellár unokaöccse	— — — — —	Kassai Károly.
Ilona, a huga	— — — — —	Horváth Paula.
Lerchenbach Anasztáz, báró	— — — — —	Hetényi Elemér.
Lansky Zenó, gróf	— — — — —	Makray D.
Dominik, inas	— — — — —	Váradí Miklós.
Rosette, komorna Kozárynál	— — — — —	Berlányi Vanda.
János, Gábor huszárja	— — — — —	Mátray Kálmán.
Kertész	— — — — —	Török Károly.
Bankár	— — — — —	Parlaghy Lajos.
Borbély	— — — — —	Dezséri Gyula.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Telefon szám 364.

Nyomatott Ajtai K. Albert könyvnyomdájában Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Telefon szám 364

Kis hirdetések.

A mai nappal állandó rovatot nyitunk kis hirdetéseknek. Minden hirdetés ára 10 szögig 20 fillér, azonfelül minden szó ára 3 fillér. — A kis hirdetések ára előre fizetendő.

Jórávaló oseléd ke-restetik gyermek mellé. Havi fizetése 12 korona. Páris utca 5. sz. 1 2—*
Házvezetőt, 30—40 évest, gazdaságban és főzésben jártas legyen azonnal felfogadok. — Csakis komoly ajánlatokra válaszolok. Mint-hogy egyedül álló iparos vagyok. házasság nincs kizárva. Ajánlatokat „L. I. Apahida” jelige alatt „Előre” kiadóhivatala-továbbít. 2 2—*
Fiatal hölgyet, kit vasárnap este a sétatéri kioszkban e lapra figyelmeztettem, kérem értesítsen „Piros szegfű” jelige alatt, ismerkedés lehetősége-e? 3 2—3
Régi átjatszott jó

hegedűt veszek. Trefort utca 5. sz. 4 2—3
Október 1-re belvárosban modern 4 szobás lakás konyhával, fürdőszobával, különálló telken kerestetik. Ajánlatok a kiadóba „modern lakás” jelige alatt. 5 2—*
Október 1-re 3 szobás lakás konyhával lehetőleg fürdőszobával kerestetik. Lakások kerttel előnyben részesülnek. Nem feltétlenül belvárosban. Cim a kiadóhivatalban. 6 2—*
Fiatal árva leány alkalmazást keres intelligens családnál. Ajánlatokat „Arva Katica” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 7 2—2
Ki volna hajlandó

jutányos bérért egy cim-balmot bárbeadni? Ajánlatokat kiadóhivatal továbbít. 8 2—*

Szülő gyümölcsös-sel haszonbérbe kiadó. Felvilágosítást adnak Nagyszamos-utca 7 sz. a. 9 1—*

Végzett ifju irodát keres. — Feltételei igen szerények. Cim a kiadóban. 10 1—1.

„Vörös május.” Dr. Csillag Károly szociális munkája. Ára 30 fillér. Kapható Radics Sándor könyvkereskedésében. Kolozsvár, Szentegyház-u. 1. Ugyanott régi könyvek megvételnek. 11 1—

Szolid, szőke leány ismeretségét keresi barna ifju. Levelek a kiadóba.

15 éves fiuk jó fizetéssel fölvételnek e lap kiadóhivatalába.